

Stanovisko hlavného kontrolóra
k záverečnému účtu mesta Nitra za rok 2020

V zmysle § 18f odst.1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám odborné stanovisko k návrhu záverečného účtu mesta Nitra za rok 2020 pred jeho schválením.

Stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu záverečného účtu je zamerané najmä na posúdenie súladu obsahu spracovaného návrhu záverečného účtu s príslušným právnym predpisom a na posúdenie súladu hospodárenia mesta s príslušnými právnymi normami.

Stanovisko k návrhu záverečného účtu za rok 2020 som vypracovala na základe spracovaného materiálu „Návrh záverečného účtu Mesta Nitra za rok 2020“ a ostatných dostupných materiálov.

A. Východiská spracovania odborného stanoviska k návrhu záverečného účtu

Návrh záverečného účtu mesta Nitra za rok 2020 je predložený na prerokovanie do mestského zastupiteľstva v zákonne stanovenej lehote.

1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh záverečného účtu mesta Nitra za rok 2020 je spracovaný v súlade so zákonom č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“).

2. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany mesta

Návrh záverečného účtu bol verejne prístupný na úradnej tabuli a internetovej stránke mesta v zákonom stanovenej lehote, t.j. najmenej 15 dní pred jeho schválením v súlade s § 9 odst.2 zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z.n.p. a v súlade s § 16 ods.9 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

3. Dodržanie povinnosti auditu zo strany mesta

V zmysle § 16 odst.3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy je mesto povinné si dať overiť účtovnú závierku a dodržiavanie ostatných povinností hospodárenia. Táto povinnosť bola splnená, správa nezávislého audítora bola mestu doručená.

4. Metodická správnosť predloženého návrhu záverečného účtu

Predložený návrh záverečného účtu obsahuje povinné náležitosti podľa § 16 ods.5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a to:

- a) Údaje o plnení rozpočtu v členení podľa § 10 ods. 3 v súlade s rozpočtovou klasifikáciou
- b) Bilanciu aktív a pasív
- c) Prehľad o stave a vývoji dlhu
- d) Údaje o hospodárení príspevkových organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta
- e) Prehľad o poskytnutých dotáciách podľa § 7 odst.4 v členení podľa jednotlivých príjemcov

- f) Údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti
- g) Hodnotenie plnenia programov mesta

Údaje o plnení rozpočtu sú spracované podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42 vrátane dodatkov, ktorým sa ustanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie, ktorá je záväzná pri zostavovaní, sledovaní a vyhodnocovaní rozpočtov územnej samosprávy.

B. Zostavenie návrhu záverečného účtu

Mesto pri zostavení návrhu záverečného účtu postupovalo podľa § 16 odst.1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a po skončení rozpočtového roka údaje o rozpočtovom hospodárení súhrnne spracovalo do záverečného účtu. V súlade s § 16 odst.2 mesto finančne usporiadalo svoje hospodárenie vrátane finančných vzťahov k zriadeným alebo založeným právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom a právnickým osobám, ktorým poskytlo prostriedky svojho rozpočtu, ďalej usporiadalo finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu.

1. Rozpočtové hospodárenie mesta v roku 2020

Rozpočet mesta Nitry na rok 2020 bol schválený Mestským zastupiteľstvom v Nitre uzn. č.386/2019 - MZ dňa 12.12.2019 ako vyrovnaný, pričom príjmy a výdavky rozpočtu vrátane rozpočtových organizácií boli schválené v objeme 73 759 640 €.

V zmysle zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol rozpočet mesta na rok 2020 zostavený v členení na:

- a) bežný rozpočet
- b) kapitálový rozpočet
- c) finančné operácie

Schválený rozpočet bol v priebehu rozpočtového roka 2020 zmenený niekoľkými rozpočtovými opatreniami v súlade s Rozpočtovými pravidlami Mesta Nitry. Rozpočet po zmenách bol vyrovnaný a k 31.12.2020 dosiahol objem v príjmovej a výdavkovej časti čiastku 98 660 728 €. Najvýraznejšia zmena rozpočtu nastala po zapojení príjmových finančných operácií do rozpočtu mesta a to konkrétne zapojenie zostatku prostriedkov z predchádzajúcich rokov vo výške 608 940 €, prevod prostriedkov z rezervného fondu vo výške 2 344 030 €, plánované prijatie bankových úverov vo výške 12 500 000 € (vrátane kontokorentného úveru vo výške 5 mil.€) a plánované prijatie úverov ŠFRB a návratnej finančnej výpomoci v celkovej výške 3 190 490 €. Z týchto finančných prostriedkov boli realizované hlavne investičné akcie mesta, resp. nevyčerpané účelovo viazané prostriedky v rozpočte 2020 boli presunuté do rozpočtu 2021.

Z analýzy rozpočtového hospodárenia vyplýva, že mesto Nitra skončilo rozpočtové hospodárenie v roku 2020 nasledovne:

- a) v bežnom rozpočte dosiahlo prebytok vo výške + 8 729 848,39 €
- b) v kapitálovom rozpočte dosiahlo schodok vo výške - 5 920 856,89 €
- c) vo finančných operáciách dosiahlo zostatok + 5 369 256,33 €
- d) rozdiel medzi príjmami a výdavkami bežného a kapitálového rozpočtu predstavuje prebytok + 2 808 991,50 €.

Celkový výsledok rozpočtového hospodárenia mesta za rok 2020 po započítaní finančných operácií je **+ 8 178 247,83 €**.

Treba však zdôrazniť, že v prebytku rozpočtu sú započítané aj nevyčerpané účelové prostriedky z minulých rokov vo výške **1 516 474,22 €**, ktoré možno použiť iba na účel, na ktorý boli poskytnuté. Podľa § 16 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ak je možné použiť v rozpočtovom roku nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku, tieto nevyčerpané prostriedky sa na účely tvorby peňažných fondov pri usporiadaní prebytku rozpočtu z tohto prebytku vylučujú.

Rozdiel medzi celkovým výsledkom rozpočtového hospodárenia a nevyčerpanými účelovými prostriedkami z minulých rokov vo výške **6 661 773,61 €** odporúčam použiť v roku 2021 najmä na úhradu výdavkov, ktorých krytie je v rozpočte roku 2021 naplánované z kontokorentného úveru vo výške 4 236 600 a na financovanie investičných akcií mesta (kapitálových výdavkov).

V zmysle § 15 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy je obec povinná vytvárať rezervný fond najmenej vo výške 10% z prebytku bežného a kapitálového rozpočtu zníženého o nevyčerpané účelové prostriedky z minulých rokov. Podľa návrhu na uznesenie spracovateľ navrhuje odvieť do rezervného fondu prebytok rozpočtu v plnej výške znížený o nevyčerpané účelové prostriedky z minulých rokov t.j. **1 292 517,28 €**.

Súčasťou záverečného účtu je aj výsledok hospodárenia príspevkovej organizácie mesta SZSS za rok 2020, ktorý bude preúčtovaný v zmysle novely zákona č.523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v z.n.p.

V rámci rozboru hospodárskej činnosti príspevkovej organizácie Kreativne centrum je uvedené, že v roku 2020 organizácia nedisponovala žiadnymi finančnými prostriedkami, čiže nevykonávala žiadnu hospodársku činnosť. V tejto súvislosti upozorňujem na ustanovenie §21 zákona č.523/2004 Z.z., podľa ktorého je zriaďovateľ povinný zrušiť príspevkovú organizáciu, ak zistí, že organizácia nespĺňa podmienky podľa odst.3 uvedeného § t.j. neplní úlohy obce. Podľa vyhodnotenia rozpočtu mesta za rok 2020 je zrejmé, že úlohy Kreativneho centra plnil Mestský úrad.

2. Plnenie príjmovej časti rozpočtu

Príjmy bežného rozpočtu boli naplnené vo výške **77 872 628 €** (vrátane príjmov škôl a CVČ), čo predstavuje 100,12 % plnenie. Bežné príjmy zahŕňajú hlavne daňové príjmy, nedaňové príjmy (napr. príjmy z vlastníctva) a transfery. Medziročný nárast oproti roku 2019 o cca 8,65 % je hlavne z dôvodu zvýšeného príjmu z miestnych daní a poplatkov, čo je prejavom zvýšenia sadzieb dane z nehnuteľností a poplatku za komunálne odpady.

Výnos dane z príjmov fyzických osôb (podielové dane) bol v roku 2020 nižší oproti roku 2019 o 480 tis. €. Pokles toho príjmu bol zapríčinený krízou spôsobenou mimoriadnou situáciou v dôsledku pandémie COVID -19. Na základe uznesenia vlády SR č.494 z 12.8.2020 mesto Nitra prijalo od MF SR návratnú finančnú výpomoc v celkovej výške 1 834 157 € na výkon samosprávnych pôsobností ako kompenzáciu výpadku dane z príjmov fyzických osôb v roku 2020.

Pozitívne hodnotím, že bežný rozpočet mesta v príjmovej časti bol aj po zmenách rozpočtu reálne nastavený, v priebehu roku mesto rozpočtovými opatreniami zabezpečilo stabilitu bežného rozpočtu, čím bolo zabezpečené počas roka vyrovnané hospodárenie a mesto aj napriek kríze spôsobenej mimoriadnou situáciou v dôsledku pandémie nezaznamenalo výrazný výkyv vo financovaní plánovaných výdavkov. Zároveň mesto v roku 2020 dodržalo vyrovnanosť bežného rozpočtu, čím bola splnená zákonná podmienka.

Plnenie príjmov bežného rozpočtu mesta Nitry v porovnaní r. 2019 a r. 2020:

Názov položky	Plnenie 2019	Plnenie 2020	Index (%)
Dane z príjmov fyzickej osoby	33 721 788	33 241 585	98,57
Daň z nehnuteľností	9 875 405	11 793 964	119,43
Dane za špecifické služby	3 742 461	5 311 240	141,92
Iné dane za tovary a služby	782	249	0,32
Príjmy z podnikania	412 119	366 477	88,93
Príjmy z vlastníctva	2 821 083	3 411 690	120,94
Administratívne poplatky	249 669	213 001	85,31
Pokuty, penále a iné sankcie	166 751	157 605	94,52
Poplatky a platby z nepriemyselného a náhodného predaja a služieb	2 245 329	1 905 021	84,84
Ďalšie administratívne a iné poplatky a platby	1 863	2 175	116,75
Ostatné príjmy	1 156 556	629 421	54,42
Granty	15 420	14 120	91,57
Transfery v rámci verejnej správy	15 304 439	19 337 242	126,35
Zahraničné granty	17 187	84 630	492,41
Príjmy rozpočtových organizácií	1 938 351	1 404 202	72,44

Príjmy kapitálového rozpočtu boli naplnené vo výške 2 122 778 €, čo predstavuje 99,26 % plnenie. Jedná sa o príjmy z predaja majetku (podrobná informácia o predajoch je uvedená v prílohe ZÚ) a o príjmy zo štátneho rozpočtu účelovo určené hlavne na realizáciu projektov.

Plnenie príjmov kapitálového rozpočtu mesta Nitry v porovnaní r. 2019 a r. 2020:

Názov položky	Plnenie 2019	Plnenie 2020	Index (%)
Príjem z predaja kapitálových aktív	322 653	322 959	100,09
Príjem z predaja pozemkov a nehmotných aktív	348 418	98 099	28,16
Granty	10 000	-	
Transfery v rámci verejnej správy	2 986 898	1 701 719	56,97

3. Plnenie výdavkovej časti rozpočtu

Výdavky bežného rozpočtu boli vyčerpané vo výške **69 142 780 €** (vrátane rozpočtových organizácií), čo predstavuje 93,76 % plnenie.

Výdavky kapitálového rozpočtu boli čerpané vo výške **8 043 635 €** (vrátane rozpočtových organizácií), čo predstavuje 62,23 % plnenie oproti schváleným výdavkom kapitálového

rozpočtu. Dôvodom je nízke čerpanie rozpočtu odboru investičnej výstavby a rozvoja (51,1 %) zapríčinené nezrealizovaním niektorých investičných akcií schválených v rozpočte mesta na rok 2020. Výdavky kapitálového rozpočtu boli hradené z okrem kapitálových príjmov aj výdavkovými finančnými operáciami (úvery, rezervný fond).

Informácie o hospodárení rozpočtových organizácií (škôl a CVČ) sú uvedené v záverečnom účte formou zúčtovania prostriedkov poskytnutých na bežné a kapitálové výdavky, čo poskytuje verný obraz o skutočnostiach ako napr. informácia o financovaní prenesených kompetencií v rozdelení na normatívne a nenormatívne výdavky v podrobnom členení a tiež údaj o výške dotácií od zriaďovateľa na originálne kompetencie a dofinancovanie ZŠ, ďalej údaje o poskytnutých dotáciách z ÚPSVaR a dotáciách na rôzne projekty. Záverečný účet ďalej obsahuje informáciu o plnení vlastných rozpočtových príjmov rozpočtových organizácií a ich konkrétne použitie. Rozpočtové organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta hospodárili v roku 2020 s rozpočtami vlastných príjmov vo výške 1 607 084 € a s rozpočtami výdavkov vo výške 21 886 126 €. Vlastné príjmy dosiahli vo výške 1 404 202 € a čerpali výdavky vo výške 21 592 269 €.

Podľa údajov záverečného účtu vyplýva, že mesto v roku 2020 dofinancovalo dotáciou na prevádzku vo výške 293 058 € - 3 základné školy (ZŠ Novozámocká, ZŠ Sčasného, ZŠ Krčméryho), nakoľko finančné prostriedky poskytnuté zo ŠR na prenesené kompetencie na chod týchto škôl nepostačujú.

Mesto Nitra finančne usporiadalo ku koncu roka svoje hospodárenie vo vzťahu k rozpočtovým organizáciám v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta podľa § 16 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Rozpočtové organizácie odvedli ku koncu roka na účet mesta nevyčerpané finančné prostriedky vo výške 516 901,57 €. Jedná sa hlavne o finančné prostriedky školského stravovania určené na nákup potravín, ktoré sa použijú v roku 2021.

Z údajov záverečného účtu mesta a vyhodnotenia plnenia rozpočtu Správy zariadení sociálnych služieb je zrejmé, že mesto nevyčerpano dotácie zo štátneho rozpočtu na zariadenia sociálnych služieb v plnej výške a v priebehu roka vrátilo nevyčerpanú dotáciu za neobsadené lôžka v ZpS Zobor, v útulkoch a za neobsadené miesta v denných stacionároch, takže vrátené finančné prostriedky bolo mesto nútené vyfinancovať z vlastných zdrojov.

Z vyhodnotenia rozpočtu Správy zariadení sociálnych služieb vyplýva, že organizácia dosiahla prebytok (zostatok prostriedkov) z hlavnej a podnikateľskej činnosti vo výške 147 586 €, čo súhlasí so stavom peňažných prostriedkov na bankových účtoch a pokladniciach k 31.12.2020, t.j. po dôkladnej kontrole sa odstránil nedostatok z minulých rokov.

Poskytnutý kapitálový transfer z rozpočtu mesta na nákup elektrického kotla do prevádzky stravovacieho zariadenia vo výške 5 000 € organizácia z dôvodu protiepidemiologických opatrení nepoužila a plánuje ho použiť v roku 2021.

Súčasťou záverečného účtu je informácia o hospodárení s peňažnými fondmi mesta k 31.12.2020. Mesto Nitra má v zmysle § 15 zákona č.583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy vytvorené 2 fondy: rezervný fond a fond mobility. Rezervný fond bol vytvorený z prebytku rozpočtu 2019 a jeho použitie bolo schválené uzneseniami MZ. Fond mobility sa v roku 2020 nevytváral a jeho zostatok k 31.12.2020 bol nulový.

Tvorba a použitie ostatných fondov (fond mestského rozvoja, fond prevádzky, údržby a opráv, finančná náhrada za výrub drevín) sú upravené v osobitných predpisoch, ich zostatky sú v záverečnom účte uvedené.

4. Plnenie finančných operácií

Príjmové finančné operácie zahŕňajú prostriedky z predchádzajúcich rokov (účelovo určené prostriedky) vo výške 608 940 €, prevody prostriedkov z fondov podľa skutočného čerpania vo výške 2 344 028 €, skutočné čerpanie úverov vrátane úveru ŠFRB vo výške 7 532 620 € a návratnú finančnú výpomoc z MF SR vo výške 1 834 157 €. Kontokorentný úver schválený mestským zastupiteľstvom vo výške 5 mil. € na vykrytie prechodného nedostatku zdrojov mesta nebol čerpaný, nakoľko počas roka takáto potreba nevznikla.

Návratná finančná výpomoc poskytnutá Nitrianskej investičnej spoločnosti s.r.o. na základe uznesenia mestského zastupiteľstva vo výške 100 000 € na preklopenie časového nesúladu úhrad nebola vrátená, pričom spoločnosť bola povinná vrátiť mestu túto finančnú výpomoc do 30.11.2020.

Výdavkové finančné operácie zahŕňajú splátky istín z úverov vrátane ŠFRB prijatých v období od roku 2013 v celkovej výške 6 950 489 € (viď. tabuľka ZÚ - prehľad o stave a vývoji dlhu mesta k 31.12.2020).

5. Bilancia aktív a pasív

Celková hodnota majetku mesta k 31.12.2020 (v netto hodnote) po zohľadnení opravných položiek bola **277 471 078,03 €** (vrátane majetku odovzdaného do správy rozpočtovým organizáciám a príspevkovej organizácii). Najvyšší podiel na hodnote majetku mesta má dlhodobý hmotný majetok v objeme 199 579 686,59 €.

Mesto Nitra eviduje vysoký stav nedokončených investícií – účet 042 Obstaranie dlhodobého hmotného majetku v brutto hodnote 16 137 393,03 €. Na tento nežiaduci stav dlhodobo upozorňuje aj audítorská spoločnosť, pričom v Správe nezávislého audítora o overení riadnej individuálnej účtovnej závierky k 31.12.2020 sa uvádza, že nesprávne vykazovanie už používaného majetku ako nedokončené investície identifikovali medzi rizikami. V roku 2019 bola útvaram hlavného kontrolóra vykonaná kontrola stavu nedokončených investícií evidovaných na účte 042, ktorej výsledkom boli nedostatky vážneho charakteru ovplyvňujúce priamo účtovný výsledok hospodárenia mesta. Kontrolou bolo zistené, že množstvo investícií nie je zaradené do užívania aj napriek tomu, že sa v skutočnosti v reálnom živote užívajú, čo má za následok, že takéto investície nemajú zostavený odpisový plán, t.j. mesto nezaradené ale užívané investície neodpisuje, čo priamo ovplyvňuje výšku nákladov mesta. Z časti tento nedostatok je eliminovaný tvorbou opravných položiek, avšak v žiadnom prípade tento spôsob účtovania nemôže dlhodobo nahrádzať zákonný a vnútornými predpismi upravený spôsob zaraďovania majetku do užívania. Vysoký stav nedokončených investícií na účte 042, z ktorých značnú časť verejnosť využíva narúša princíp verného a pravdivého obrazu o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva mesta. Ku kontrolným zisteniam boli prijaté opatrenia na nápravu nedostatkov, ktoré sú plnené iba z časti, o čom svedčí pomalé znižovanie stavu nedokončených investícií.

5.1. Bilancia pohľadávok

Zo záverečného účtu a súvahy vyplýva, že stav krátkodobých pohľadávok Mesta Nitry k 31.12.2020 v brutto hodnote je vo výške **7 891 001 €**, z toho daňové 4 447 814 € a nedaňové vrátane poplatku za komunálny odpad 2 960 422 €.

Zo záverečnej správy z inventarizácie majetku Mesta Nitry k 31.12.2020 vyplýva, že mesto vytvorilo opravné položky k pohľadávkam daňovým vo výške 2 862 543 € a k pohľadávkam

nedaňovým vo výške 1 034 547 €. Na základe vyjadrenia referátu právneho a vymáhania pohľadávok sa jedná o pohľadávky voči dlžníkom v konkurznom a reštrukturalizačnom konaní, resp. o nepremlčané pohľadávky, pri ktorých je riziko, že ich dlžník úplne alebo čiastočne nezaplatí. Keďže je vysoký predpoklad, že tieto pohľadávky nebudú mestu uhradené, tvorba opravných položiek k pohľadávkam je opodstatnená, čím si mesto v netto hodnote pohľadávok upravuje realnosť aktív.

5.2. Bilancia záväzkov, stavu a vývoja dlhu

Dlhodobé záväzky mesta k 31.12.2020 (bez bankových úverov) dosiahli výšku **6 504 744 €**. Jedná sa o záväzky s dobou splatnosti dlhšou ako 1 rok a v uvedenej sume sú zaúčtované najmä nesplatené úvery voči ŠFRB (5 840 804 €), záväzky za preinvestované prostriedky na mestských objektoch – zápočty (119 054,92 €), prijaté zábezpeky na byty (470 588 €) a zostatok sociálneho fondu (70 206 €).

V krátkodobých záväzkoch (**3 936 496 €**) sú zahrnuté najmä záväzky voči dodávateľom vo výške 1 729 639 €, záväzky z úverov ŠFRB splatné do jedného roka (462 335 €), mzdové záväzky (1 325 925 €).

Stav záväzkov z bankových úverov k 31.12.2020 resp. k 1.1.2021 bol vo výške **19 298 747 €**, čo predstavuje dlh mesta **24,78 %** zo skutočných bežných príjmov mesta dosiahnutých v roku 2020, čím je dodržané pravidlo podľa § 17 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy pri používaní návratných zdrojov financovania. Do uvedenej sumy nie sú započítané úvery zo Štátneho fondu rozvoja bývania, ktoré sa splácajú vo forme časti nájomného od nájomníkov bytov.

Prehľad o stave a vývoji dlhu mesta k 31.12.2020 je uvedený v záverečnom účte na str.150.

6. Podnikateľská činnosť

Podnikateľskú činnosť mesto vykonáva na základe živnostenského oprávnenia a spočíva v predaji propagačných materiálov a sprievodcovských službách na prevádzke TIC, v predaji služieb Strediskom mestských služieb a v Školiacom stredisku Mestskej polície.

Podľa prehľadu nákladov a výnosov je podnikateľská činnosť mesta prakticky vyrovnaná, t.j. náklady sú kryté výnosmi (výsledok hospodárenia z PČ 146,63 €).

Podnikateľskú činnosť vykonáva aj príspevková organizácia zriadená mestom Správa zariadení sociálnych služieb. Organizácia v roku 2020 vykázala z podnikateľskej činnosti zisk 278,29 €. Výsledok hospodárenia príspevkovej organizácie po zdanení je potrebné preúčtovať v zmysle Metodického usmernenia č. MF/020324/2020-352 o účtovaní výsledku hospodárenia v príspevkových organizáciách.

7. Hodnotenie programov rozpočtu

Programové rozpočtovanie je vo všeobecnosti systém založený na plánovaní úloh a aktivít subjektov samosprávy v nadväznosti na ich priority a alokovanie disponibilných rozpočtových zdrojov do programov, s dôrazom na výsledky a efektívnosť vynakladania rozpočtových prostriedkov. Programové rozpočtovanie je systém plánovania, rozpočtovania a hodnotenia, ktorý kladie dôraz na vzťah medzi verejnými rozpočtovými zdrojmi a očakávanými (plánovanými) výstupmi a výsledkami realizovaných činností, ktoré sú financované z rozpočtu subjektu samosprávy.

V súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol rozpočet mesta na rok 2020 zostavený v programovej štruktúre, t.j. výdavky rozpočtu mesta boli alokované do príslušných programov, ktoré sa vnútorne členia na podprogramy a prvky. Každý program,

ktorý predstavuje súhrn aktivít má definovaný svoj zámer a cieľ, pričom zámer vyjadruje očakávaný pozitívny dôsledok dlhodobého plnenia príslušných cieľov a cieľ sa monitoruje a hodnotí merateľným ukazovateľom. Hodnotenie programov v návrhu záverečného účtu je na úrovni slovného zdôvodnenia plnenia merateľných ukazovateľov.

Plnenie rozpočtu v programovej štruktúre (v eurách)				
Kód	Názov programu	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť k 31.12.2020
001	Plánovanie, manažment a kontrola	99 320	353 484	164 502
002	Propagácia a marketing	368 200	434 630	255 862
003	Interné služby	9 355 390	13 777 461	8 430 294
004	Služby občanom	141 400	745 939	668 619
005	Bezpečnosť	2 436 140	2 431 889	2 178 236
006	Odpadové hospodárstvo	4 813 000	5 310 039	5 224 533
007	Komunikácie	2 070 400	6 434 416	4 840 636
008	Doprava	5 880 000	8 066 993	7 051 103
009	Vzdelávanie	29 174 060	36 151 537	34 615 382
010	Šport	2 628 530	3 239 214	3 081 730
011	Kultúra	450 000	329 067	245 915
012	Prostredie pre život	2 115 800	2 150 772	2 144 475
013	Sociálne služby	3 415 360	3 817 257	3 791 759
014	Bývanie	1 295 300	2 852 007	1 029 866
015	Projekty pre regionálny rozvoj	1 093 420	4 770 355	3 814 328
016	Administratíva a ľudské zdroje	8 423 320	7 795 665	6 850 502

Sumár výdavkov rozpočtu v programovej štruktúre činí **84 387 744 €**, čo je o **250 839 € viac** ako je podľa údajov záverečného účtu skutočné čerpanie výdavkov rozpočtu vrátane výdavkových finančných operácií. Tento rozdiel predstavuje vrátenie finančných zábezpek na verejné obstarávanie, predajné miesta tržnice, nájomné byty, stravné v ZŠS a iné (zaúčtované v programoch 3, 9, 14), ktoré však nie sú skutočnými výdavkami týchto programov. V niektorých programoch uvedená výška čerpania finančných prostriedkov nesúhlasí s textom komentára k monitorovaniu programu, podprogramu, prvku a s textom plnenia cieľa.

Aplikácii programového rozpočtovania sa zo strany MsÚ nevenovala náležitá pozornosť, a napriek spracovaniu hodnotiacej správy plnenia programov za rok 2020 nie sú viditeľné jeho výsledky. Od roku 2009 by už mal byť evidentný výsledok výhod programového rozpočtovania, čo by malo byť zrejme z hodnotenia plnenia programov v širšom rozmere.

Tento efekt a prínos programového rozpočtovania na úrovni mesta podľa môjho názoru nebol dosiahnutý. Z pohľadu súčasných prístupov k tvorbe rozpočtov sa štruktúra javí ako málo transparentná, neumožňuje kvalitné monitorovanie rozpočtových výdavkov a neslúži dostatočne ako nástroj manažovania.

V meste sa stále kladie väčší dôraz na štruktúru rozpočtu výdavkov usporiadaných do rozpočtových kapitol, ktoré v prevažnej časti kopírujú organizačnú štruktúru mestského úradu, pričom sa v niektorých prípadoch stáva, že výdavky, ktoré funkčne a účelom patria do inej kapitoly, sú zaradené do kapitoly, s ktorou funkčne nesúvisia napr. niektoré výdavky Strediska mestských služieb sú zaradené do kapitoly Vnútna správa.

Zároveň pri zmene organizačnej štruktúry MsÚ je nutná zmena rozpočtových kapitol a pokiaľ sa zmena organizačnej štruktúry uskutoční počas roka, zmena kapitol už v schválenom rozpočte je proces komplikovaný.

Proces tvorby rozpočtov a štruktúra rozpočtov miest a obcí Slovenska za posledných 10 rokov prešla svojim vývojom a aj s ohľadom na to, že krajské mestá zostávajú rozpočet už iba v programovej štruktúre pri dodržaní rozpočtovej ekonomickej klasifikácie, odporúčam v budúcnosti zaoberať sa zmenou štruktúry rozpočtu mesta.

Na základe uvedeného odporúčam v najbližšej budúcnosti zmenu rozpočtových pravidiel, zmeniť vnútornú štruktúru rozpočtu, a podrobnejšie sa začať venovať programovému rozpočtu a tým zefektívniť práce na tvorbe rozpočtu a vyhodnocovania plnenia rozpočtu.

Z Á V E R

Mesto Nitra v roku 2020 hospodáril podľa pravidiel zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, Rozpočtových pravidiel Mesta Nitry a schváleného rozpočtu a údaje o rozpočtovom hospodárení súhrnne spracovalo do záverečného účtu.

Mesto v rámci možností schváleného rozpočtu v roku 2020 zabezpečilo výkon základných samosprávnych funkcií mesta aj funkcií, ktoré vyplývajú z preneseného výkonu štátnej správy.

V zmysle § 16 ods. 2 mesto finančne usporiadalo svoje hospodárenie vrátane finančných vzťahov k zriadeným alebo založeným právnickým osobám a k osobám, ktorým poskytlo prostriedky z rozpočtu a taktiež usporiadalo finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu.

Návrh záverečného účtu mesta Nitry za rok 2020 je spracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami § 16 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a obsahuje všetky predpísané náležitosti podľa § 16 ods. 5 uvedeného zákona.

*Vzhľadom na vyššie uvedené odporúčam Mestskému zastupiteľstvu v Nitre
schváliť celoročné hospodárenie bez výhrad.*

v Nitre dňa 19.4.2021

Ing. Darina Keselyová
hlavný kontrolór mesta Nitry

SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA
o overení riadnej individuálnej účtovnej závierky
k 31. 12. 2020

Mesto Nitra
Štefánikova tr. 60, 950 06 Nitra

Košice, Apríl 2021

SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA
pre štatutárny orgán mesta Nitra, mestské zastupiteľstvo a výbor pre audit

Správa z auditu účtovnej závierky

Názor

Uskutočnili sme audit účtovnej závierky mesta Nitra (ďalej aj „mesto“), ktorá obsahuje súvahu k 31. decembru 2020, výkaz ziskov a strát za rok končiaci sa k uvedenému dátumu, a poznámky, ktoré obsahujú súhrn významných účtovných zásad a účtovných metód.

Podľa nášho názoru, priložená účtovná závierka poskytuje pravdivý a verný obraz finančnej situácie mesta Nitra k 31. decembru 2020 a výsledku jeho hospodárenia za rok končiaci sa k uvedenému dátumu podľa zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“).

Základ pre názor

Audit sme vykonali podľa medzinárodných audítorských štandardov (International Standards on Auditing, ISA). Naša zodpovednosť podľa týchto štandardov je uvedená v odseku Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky. Od mesta sme nezávislí podľa ustanovení zákona č. 423/2015 o štatutárnom audite a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štatutárnom audite“) týkajúcich sa etiky, vrátane Etického kódexu audítora, relevantných pre náš audit účtovnej závierky a splnili sme aj ostatné požiadavky týchto ustanovení týkajúcich sa etiky. Sme presvedčení, že audítorské dôkazy, ktoré sme získali, poskytujú dostatočný a vhodný základ pre náš názor.

Zdôraznenie skutočností

Upozorňujeme na čl. IV, V a VII v poznámkach účtovnej závierky, v ktorých sa opisujú účinky COVID-19 (Coronavirus) na účtovnú jednotku. V súvislosti s touto skutočnosťou náš názor nie je modifikovaný.

Kľúčové záležitosti auditu

Kľúčové záležitosti auditu sú záležitosti, ktoré sú podľa nášho odborného posúdenia v našom audite účtovnej závierky za bežné obdobie najzávažnejšie. Týmito záležitosťami sme sa zaoberali v súvislosti s auditom účtovnej závierky ako celku a pri formulovaní nášho názoru na ňu, ale neposkytujeme na ne samostatný názor.

Ocenenie nedokončených investícií dlhodobého hmotného majetku

Účtovná jednotka vykazuje na riadku 022 súvahy nedokončené investície do dlhodobého hmotného majetku v brutto hodnote 16 137 tis. EUR s vytvorenou opravnou položkou k investíciám, pri ktorých sa nepredpokladá ich realizácia vo výške 5 268 tis. EUR.

- i) Pri plánovaní a v priebehu auditu, sme identifikovali nasledujúce najzávažnejšie riziká:
- prípadné nesprávne vykazovanie už používaného majetku ako nedokončené investície by z dôvodu prípadnej absencie účtovania odpisov týchto položiek mohlo mať významný vplyv na prezentovaný výsledok hospodárenia.
- ii) Naša reakcia na tieto riziká okrem iného zahŕňala:
- posúdenie metód účtovnej jednotky použitých pri preradaovaní obstarávaných investícií do používania,
  - posúdenie záverov zhodnotenia stavu ukončenia obstarávaných investícií a ich zahrnutia do účtovníctva vrátane vykázania súvisiacich transakcií s dopadom na výsledok hospodárenia.

Ocenenie finančných investícií

Účtovná jednotka vykazuje na riadku 024 súvahy finančné investície v brutto aj netto hodnote vo výške 28 865 tis. EUR.

- i) Pri plánovaní a v priebehu auditu, sme identifikovali nasledujúce najzávažnejšie riziká:
- Finančné výsledky subjektov, v ktorých má mesto majetkovú účasť vykazovanú ako finančné investície majú priamy vplyv na príp. znehodnotenie finančných investícií mesta. Prípadné nedostatočné zohľadnenie negatívnych finančných výsledkov obchodných spoločností v ocenení finančných investícií mesta prostredníctvom opravných položiek by mohlo mať významný vplyv na výsledok hospodárenia mesta.
- ii) Naša reakcia na tieto riziká okrem iného zahŕňala:
- Posúdenie metód účtovnej jednotky použitých pri ocenení finančných investícií.
  - Posúdenie predbežných, resp. posledných dostupných účtovných závierok finančných investícií.
  - Posúdenie ocenenia finančných investícií v účtovnej závierke mesta.

Úplnosť a ocenenie odhadov manažmentu

Účtovná jednotka vykazuje v súvahe na riadku 127 rezervy vrátane rezervy na prípadné náklady vyplývajúce zo súdnych sporov, v ktorých je účtovná jednotka žalovaným subjektom, ktorých výšku podľa odhadu je 968 tis. EUR.

- i) Pri plánovaní a v priebehu auditu, sme identifikovali nasledujúce najzávažnejšie riziká:
- prípadné podhodnotenie odhadovaných nákladov by mohlo mať významný vplyv na prezentovaný výsledok hospodárenia.
- ii) Naša reakcia na tieto riziká okrem iného zahŕňala:
- posúdenie metód účtovnej jednotky použitých pri stanovení odhadov,
  - posúdenie súladu vykázania súvisiacich rezerv a nákladov s uskutočnenými odhadmi.

Zodpovednosť štatutárneho orgánu a osôb poverených spravovaním za účtovnú závierku

Štatutárny orgán je zodpovedný za zostavenie tejto účtovnej závierky tak, aby poskytovala pravdivý a verný obraz podľa zákona o účtovníctve a za tie interné kontroly, ktoré považuje za potrebné na zostavenie účtovnej závierky, ktorá neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby.

Pri zostavovaní účtovnej závierky je štatutárny orgán zodpovedný za zhodnotenie schopnosti mesta nepretržite pokračovať vo svojej činnosti, za opísanie skutočností týkajúcich sa nepretržitého pokračovania v činnosti, ak je to potrebné, a za použitie predpokladu nepretržitého pokračovania v činnosti v účtovníctve.

Štatutárny orgán je ďalej zodpovedný za dodržiavanie povinností podľa Zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách“).

Osoby poverené spravovaním sú zodpovedné za dohľad nad procesom finančného výkazníctva mesta.

Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky

Našou zodpovednosťou je získať primerané uistenie, či účtovná závierka ako celok neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, a vydať správu audítora, vrátane názoru. Primerané uistenie je uistenie vysokého stupňa, ale nie je zárukou toho, že audit vykonaný podľa medzinárodných audítorských štandardov vždy odhalí významné nesprávnosti, ak také existujú. Nesprávnosti môžu vzniknúť v dôsledku podvodu alebo chyby a za významné sa považujú vtedy, ak by sa dalo odôvodnene očakávať, že jednotlivito alebo v súhrne by mohli ovplyvniť ekonomické rozhodnutia používateľov, uskutočnené na základe tejto účtovnej závierky.

Súčasťou auditu je aj overenie dodržiavania povinností Mesta Nitra podľa požiadaviek zákona o rozpočtových pravidlách a v rozsahu, v ktorom zákon o rozpočtových pravidlách ukladá audítorovi toto overenie vykonať.

V rámci auditu uskutočneného podľa medzinárodných audítorských štandardov, počas celého auditu uplatňujeme odborný úsudok a zachováваме profesionálny skepticizmus.

Okrem toho:

- Identifikujeme a posudzujeme riziká významnej nesprávnosti účtovnej závierky, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, navrhujeme a uskutočňujeme audítorské postupy reagujúce na tieto riziká a získavame audítorské dôkazy, ktoré sú dostatočné a vhodné na poskytnutie základu pre náš názor. Riziko neodhalenia významnej nesprávnosti v dôsledku podvodu je vyššie ako toto riziko v dôsledku chyby, pretože podvod môže zahŕňať tajnú dohodu, falšovanie, úmyselné vynechanie, nepravdivé vyhlásenie alebo obídienie internej kontroly.

- Oboznamujeme sa s internými kontrolami relevantnými pre audit, aby sme mohli navrhnúť auditorské postupy vhodné za daných okolností, ale nie za účelom vyjadrenia názoru na efektívnosť interných kontrol mesta.
- Hodnotíme vhodnosť použitých účtovných zásad a účtovných metód a primeranosť účtovných odhadov a uvedenie s nimi súvisiacich informácií, uskutočnené štatutárnym orgánom.
- Robíme záver o tom, či štatutárny orgán vhodne v účtovníctve používa predpoklad nepretržitého pokračovania v činnosti a na základe získaných auditorských dôkazov záver o tom, či existuje významná neistota v súvislosti s udalosťami alebo okolnosťami, ktoré by mohli významne spochybníť schopnosť mesta nepretržite pokračovať v činnosti. Ak dospejeme k záveru, že významná neistota existuje, sme povinní upozorniť v našej správe audítora na súvisiace informácie uvedené v účtovnej závierke alebo, ak sú tieto informácie nedostatočné, modifikovať náš názor. Naše závery vychádzajú z auditorských dôkazov získaných do dátumu vydania našej správy audítora.
- Hodnotíme celkovú prezentáciu, štruktúru a obsah účtovnej závierky vrátane informácií v nej uvedených, ako aj to, či účtovná závierka zachytáva uskutočnené transakcie a udalosti spôsobom, ktorý vedie k ich vernému zobrazeniu.

S osobami poverenými spravovaním komunikujeme okrem iného o plánovanom rozsahu a harmonograme auditu a o významných zisteniach auditu, vrátane všetkých významných nedostatkov internej kontroly, ktoré počas nášho auditu zistíme.

Osobám povereným spravovaním tiež poskytujeme vyhlásenie o tom, že sme splnili príslušné požiadavky týkajúce sa nezávislosti, a komunikujeme s nimi o všetkých vzťahoch a iných skutočnostiach, pri ktorých sa možno opodstatnene domnievať, že majú vplyv na našu nezávislosť, ako aj o prípadných súvisiacich ochranných opatreniach. Zo skutočností komunikovaných osobám povereným spravovaním určíme tie, ktoré mali najväčší význam pri audite účtovnej závierky bežného obdobia, a preto sú kľúčovými záležitosťami auditu.

Tieto záležitosti opíšeme v našej správe audítora, ak zákon alebo iný právny predpis ich zverejnenie nevyklučuje, alebo ak v mimoriadne zriedkavých prípadoch nerozhodneme, že určitá záležitosť by sa v našej správe uviesť nemala, pretože možno odôvodnene očakávať, že nepriaznivé dôsledky jej uvedenia by prevážili nad verejným prospechom z jej uvedenia.

Správy k ďalším požiadavkám zákonov a iných právnych predpisov

Správa k informáciám, ktoré sa uvádzajú vo výročnej správe

Štatutárny orgán je zodpovedný za informácie uvedené vo výročnej správe, zostavenej podľa požiadaviek zákona o účtovníctve. Náš vyššie uvedený názor na účtovnú závierku sa nevzťahuje na iné informácie vo výročnej správe.

V súvislosti s auditom účtovnej zvierky je našou zodpovednosťou oboznámenie sa s informáciami uvedenými vo výročnej správe a posúdenie, či tieto informácie nie sú vo významnom nesúlade s auditovanou účtovnou zvierkou alebo našimi poznatkami, ktoré sme získali počas auditu účtovnej zvierky, alebo sa inak zdajú byť významne nesprávne.

Výročnú správu sme ku dňu vydania správy audítora z auditu účtovnej zvierky nemali k dispozícii.

Keď získame výročnú správu, posúdime, či výročná správa mesta obsahuje informácie, ktorých uvedenie vyžaduje zákon o účtovníctve, a na základe prác vykonaných počas auditu účtovnej zvierky, vyjadríme názor, či:

- informácie uvedené vo výročnej správe zostavenej za rok 2020 sú v súlade s účtovnou zvierkou za daný rok,
- výročná správa obsahuje informácie podľa zákona o účtovníctve.

Okrem toho uvedieme, či sme zistili významné nesprávnosti vo výročnej správe na základe našich poznatkov o účtovnej jednotke a situácii v nej, ktoré sme získali počas auditu účtovnej zvierky.

Správa z overenia dodržiavania povinností mesta podľa požiadaviek zákona o rozpočtových pravidlách

Na základe overenia dodržiavania povinností podľa požiadaviek zákona o rozpočtových pravidlách, platných v SR pre územnú samosprávu v znení neskorších predpisov konštatujeme, že mesto Nitra konalo v súlade s požiadavkami zákona o rozpočtových pravidlách.

Ďalšie požiadavky na obsah správy audítora v zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 537/2014 zo 16. apríla 2014 o osobitných požiadavkách týkajúcich sa štatutárneho auditu subjektov verejného záujmu

Vymenovanie a schválenie audítora

Za štatutárneho audítora sme boli vymenovaní na základe zmluvy č. 2464/2016 podpísanej osobami oprávnenými konať v mene mesta dňa 23. 10. 2019. Celkové neprerušené obdobie našej zákazky, vrátane predchádzajúcich obnovení zákazky (predĺžení obdobia, na ktoré sme boli pôvodne vymenovaní) a našich opätovných vymenovaní za štatutárnych audítorov, predstavuje 3 roky.

Konzistentnosť s dodatočnou správou pre Výbor pre audit

Náš názor audítora vyjadrený v tejto správe je konzistentný s dodatočnou správou vypracovanou pre Výbor pre audit mesta, ktorú sme vydali v ten istý deň ako je dátum vydania tejto správy.

Neaudítorské služby

Neboli poskytované zakázané neaudítorské služby uvedené v článku 5 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 537/2014 zo 16. apríla 2014 o osobitných požiadavkách týkajúcich sa štatutárneho auditu subjektov verejného záujmu a pri výkone auditu sme zostali nezávislí od mesta.

Okrem služieb štatutárneho auditu a služieb zverejnených vo výročnej správe a účtovnej závierke sme mestu a podnikom, v ktorých má mesto rozhodujúci vplyv, neposkytli žiadne iné služby.

V Košiciach, 08. 04. 2021

ACCEPT AUDIT & CONSULTING, s.r.o.
Baštová 38, 080 01 Prešov
licencia SKAU č. 000124
OR OS Prešov, vl.č. 2365/P

Zodpovedný audítor:
Ing. Branislav Bača, CA
licencia SKAU č. 955

Komisia Mestského zastupiteľstva v Nitre pre financovanie, správu majetku a podnikateľskú činnosť

Materiál č. 804/2021

Návrh záverečného účtu Mesta Nitry za rok 2020.

Uznesenie č. 1/2021 - OEaR

Komisia Mestského zastupiteľstva v Nitre pre financovanie, správu majetku a podnikateľskú činnosť na zasadnutí konanom dňa 07.04.2021 prerokovala predmetný materiál a uznesením č. 1/2021-OEaR odporúča Mestskému zastupiteľstvu v Nitre schváliť Návrh záverečného účtu Mesta Nitry za rok 2020 podľa predloženého materiálu.